

**M**ònaco és el microstat més petit d'Europa, exceptuant el Vaticà. Ocupa un territori de 2 quilòmetres quadrats i hi viuen 30.000 persones, per bé que només unes 8.200 tenen la nacionalitat monegasca, fet que el converteix en el país amb més densitat del món. Com tots els microstats, Mònaco té una legislació molt dura amb relació a l'obtenció de la nacionalitat i –com Andorra i San Marino– prohibeix la doble nacionalitat. És a dir, que un ciutadà d'aquests països haurà de renunciar a la seva nacionalitat si vol fer-se ciutadà d'un altre país. Espanya i França permeten de tenir nacionalitat múltiple. De fet, la llei monegasca que regeix l'accés a la nacionalitat es va endurir el 1992. Abans d'aquesta reforma, la dona estrangera que s'esposava amb un monegasc obtenia automàticament la nacionalitat, mentre que ara no podrà demanar-la fins al cap de cinc anys de vida en comú. Per contra, el marit estranger d'una monegasca no té cap dret d'obtenció, només pot recórrer a la naturalització. En aquests casos, la legislació es mostra més dura que no pas la d'Andorra, per exemple, que en aquest punt dona la nacionalitat a tota persona que es casi amb un ciutadà andorrà si, prèviament o posteriorment, resideix tres anys al país. Per a la naturalització a Mònaco, un estranger haurà de passar deu anys residint al principat a partir de la majoria d'edat. Però, a més, aquest ciutadà haurà de demostrar que té lligams familiars amb la comunitat monegasca i que està ben integrat en el teixit econòmic, social o cultural i, a més, el príncep l'haurà de jutjar digne d'aquest favor. A Andorra, en aquest cas, la llei és més dura, perquè l'estranger haurà d'haver-hi residit vint anys (abans del 2004 eren 25 anys) ininterrompudament per a obtenir-hi la nacionalitat, tot i que se'n permet l'obtenció al fills d'estrangers nascuts a Andorra i que segueixin l'escolaritat en centres del país, al cap de deu anys.

**Un sistema polític arcaic.** Des que van arribar a Mònaco, al segle XIII, la nissaga dels Grimaldi ha aconseguit mantenir-se al poder. Primer com una monarquia absoluta. I des del 1911, com una monarquia constitucional, tot i que el príncep hereu acumula



Albert II de Mònaco i Charlene Wittstock durant la celebració del seu matrimoni. Des del 2002, una reforma de la constitució permet la successió a les dones Grimaldi.

## Mònaco, un vestigi de la història

L'enllaç entre el príncep hereu de Mònaco, Albert, i la sud-africana Charlene Wittstock ha estat el centre d'atenció de mig món. El petit principat, independent des del 1314, va modificar l'any 2002 la llei de successió perquè una dona pogués heretar la corona.



més poder que no la resta de reis d'Europa. Segons la constitució, el príncep comparteix el poder legislatiu amb el Consell Nacional, però és ell que fa les proposicions de llei, mentre que el Consell les aprova mitjançant una votació. El poder executiu, això no obstant, és competència del monarca, que exerceix aquest poder a través del ministre d'estat i el Consell de Govern, que nomena personalment. De fet, les úniques institucions electes al principat són el Consell Nacional i l'alcaldia de Mònaco, elegides per sufragi universal. Com que el territori del país es correspon amb el del municipi, l'alcaldia només s'ocupa de funcions de caire cultural i de manteniment. I, així i tot, resten subordinades al príncep. En comparació, a Andorra

des de la constitució del 1993, els coprínceps només tenen el poder de ratificar les lleis, elegir dos dels quatre magistrats del Tribunal Constitucional i dos membres dels cinc que integren el Consell Superior de la Justícia.

Quant a l'àmbit judicial, el príncep no hi té poder. Contràriament a molts països, no hi ha un ministeri de Justícia. Comptat i debatut, doncs, tot i les concessions democràtiques, avui Mònaco és un estat on el príncep regent exerceix la majoria del poder.

**Una dinastia que perdura.** La història de Mònaco no es pot deslligar de la dinastia Grimaldi, que hi ha governat des de la independència. El primer que va arribar a Mònaco fou Francesc Grimaldi, exiliat de Gènova a causa de les batalles internes entre genovesos. El 1297, es va infiltrar en la fortalesa de Mònaco vestit de monjo franciscà i se'n convertir en senyor, tot i que el 1301 els Grimaldi van perdre la fortalesa contra els genovesos. No va ser fins el 1332 que van recuperar-la, a través del seu fill Carles I, considerat el primer senyor de Mònaco. En aquells moments, el territori monegasc també incloïa Menton i Roquebrune, que en van formar part fins el 1861. Aquell any, ambdues localitats foren cedides a França, amb la qual cosa van aconseguir-ne el reconeixement com a estat independent.

Des del començament, la història del principat va ser marcada per conquestes i reconquestes. Fins el 1641, any en què se signa el tractat de Peroné, segons el qual els Grimaldi van expulsar les forces espanyoles que els protegien. Entre el 1793 i el 1814, França va incorporar sota les seves fronteres el territori monegasc, primer durant el consolat i després durant l'imperi de Napoleó. No va ser fins a la derrota d'aquest –i, més tard, al congrés de Viena– que les potències europees no van restablir la independència de Mònaco, tot i que sota protectorat del regne de Sardenya. Finalment, el 1861, a través d'un acord amb França, Mònaco es va assegurar la total independència. Però aquest tractat tenia un preu: Mònaco va haver de lliurar a França el territori de Menton i Roquebrune. Com que la principal riquesa del

## Tot i la constitució, Albert II de Mònaco acumula més poder que no la majoria de reis d'Europa

principat provenia de l'agricultura d'aquests territoris, el príncep sobirà Carles III va pensar que l'autorització del joc i dels casinos podia ajudar a la malmesa economia monegasca. El 1869, el príncep va suprimir els impostos personals i immobiliaris, gràcies a la riquesa que havia creat el casino, i això va impulsar una gran activitat al sector de la construcció. El període més obscur de la dinastia arriba amb la Segona Guerra Mundial, quan el príncep regent, Lluís II, veient l'arribada de les tropes italianes el 1940, tem una invasió i decideix de col·laborar amb el govern de Vichy. Va ser llavors quan el príncep va aprovar diverses lleis antisemites, sense que el govern de Vichy ni els alemanys li ho haguessin demanat. A més, assegurava als alemanys una font de finançament que, juntament amb Suïssa, evitava en bona mesura l'embargament aliàt.

El 1949 Rainier III accedeix al poder després de la mort del seu avi, Lluís II. La fama actual d'aquesta monarquia, de fet, prové del matrimoni entre el príncep regent i l'estrella de Hollywood Grace Kelly. D'aleshores ençà, aquesta dinastia ha omplert nombroses portades de revistes de la premsa rosa d'arreu. El 1993 Mònaco va entrar a formar part de les Nacions Unides. Finalment, el 2004 Albert II accedeix al tron després de la mort del seu pare. Rainier, l'any 2002, havia fet reformar la constitució, concretament el capítol referent a la successió a la corona, perquè, fins aleshores, si no hi havia un hereu mascle del príncep regent el principat retornava a França. Amb la reforma, el títol pot passar a les germanes del príncep regent i als seus descendents, amb què s'assegura la total independència del principat.

*Joan Tomàs*